

معاونت سیاستگذاری پولی

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

اداره تامین مالی زنجیره تولید

«راهنمای کسب و کاری کارت رفاهی متصل به اوراق گام»

اسفند ۱۴۰۳

فهرست مطالب:

- ۱- مقدمه ۳
- ۲- معرفی ابزار ۳
- ۳- ویژگی های اصلی کارت رفاهی ۴
- ۴- مزایای کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۴
- ۵- اهداف کلی کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۵
- ۶- مبانی قانونی (قانون، آیین نامه، دستورالعمل، شیوه نامه اجرایی) ۶
- ۷- مبنای اقتصادی ۶
- ۸- فرآیند اجرایی کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۸
- ۹- ضوابط و مقررات کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۱۲
- ۱۰- سرفصل های حسابداری مربوط به ثبت در دفاتر کل موسسات اعتباری ۱۴
- ۱۱- میزان کارمزد ابزار کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۱۶
- ۱۲- فرم یکنواخت قرارداد کارت رفاهی متصل به اوراق گام ۱۷
- ۱۳- چارچوب کلی تفاهم نامه شبکه بانکی با پذیرنده ۱۸
- ۱۴- جمع بندی ۲۱

۱- مقدمه

با توجه به شرایط اقتصادی سال‌های اخیر و کاهش قدرت خرید خانوارها، تأمین مالی این بخش همواره به‌عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی نظام بانکی و سیاست‌گذاران اقتصادی مطرح بوده است. در این میان، محدودیت منابع بانکی از یک سو و ناتوانی برخی خانوارها در بازپرداخت تسهیلات با نرخ‌های سود بالا از سوی دیگر، موانع اساسی در مسیر ارائه تسهیلات خرد ایجاد کرده‌اند. از این‌رو، نیاز به ابزارهای نوین مالی که بتوانند با نرخ‌های پایین‌تر و شرایط منعطف‌تر، به حمایت از قدرت خانوارها بپردازند، بیش از پیش احساس می‌شود.

در این راستا، «کارت رفاهی متصل به اوراق گام» به‌عنوان یک ابزار مالی نوآورانه و مؤثر طراحی شده است. این کارت بر پایه اصول تأمین مالی زنجیره تولید عمل می‌کند و هدف اصلی آن، تسهیل دسترسی خانوارها به منابع مالی برای خرید کالاهای ضروری، به‌ویژه کالاهای بادوام، است. با استفاده از این کارت، خانوارها می‌توانند از فروشگاه‌های طرف قرارداد، کالاهای مورد نیاز خود را خریداری کرده و بهای آن را در قالب اقساط حداکثر ۲۴ ماهه پرداخت نمایند. از سوی دیگر، سازوکار تأمین مالی این کارت از طریق اوراق گام، نه تنها به رونق کسب و کارها کمک می‌کند، بلکه کارایی تأمین مالی زنجیره تولید را نیز به‌طور چشمگیری ارتقا می‌بخشد.

با وجود مزایای متعدد این طرح، بهره‌مندی کامل از آن مستلزم آگاهی از شرایط اجرایی، نحوه استفاده بهینه و رعایت دقیق الزامات بازپرداخت است. در این فایل آموزشی، تلاش شده است تا کلیه اطلاعات ضروری در مورد دریافت، استفاده و بازپرداخت کارت رفاهی متصل به اوراق گام، به‌صورت جامع و کاربردی ارائه گردد تا متقاضیان بتوانند با آگاهی کامل از این ابزار مالی، از فرصت‌های آن به بهترین نحو بهره‌مند گردند.

۲- معرفی ابزار

پس از تجربه کارت اعتباری مرابحه، بانک مرکزی در راستای تأمین مالی خرد و خانوارها، در راهکاری خلاقانه در چارچوب توسعه ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید، ابزار «کارت رفاهی متصل به اوراق گام» را طراحی نمود تا تأمین مالی خانوار به همراه تأمین مالی بخش تولید به صورت یکپارچه در قالب تأمین مالی زنجیره تولید صورت گیرد. در این خصوص، ضمن فراهم نمودن بستر لازم جهت اجرای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری آن، شیوه‌نامه اجرایی کارت رفاهی متصل به اوراق گام در بیست و هفتمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۴ کمیسیون عملیات پولی و اعتباری تصویب و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ به تایید هیئت عامل بانک مرکزی رسید که طی بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۰۳۹۶ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ از سوی بانک مرکزی به شبکه بانکی ابلاغ گردید.

کارت رفاهی متصل به اوراق گام، این امکان را برای دارندگان آن فراهم می‌سازد تا بتوانند کالاهای مورد نیاز، به‌ویژه کالاهای بادوام خود را از فروشگاه‌های طرف قرارداد خریداری کرده و مبلغ آن را به‌صورت اقساطی پرداخت کنند. منابع مورد نیاز برای این خریده‌ها از طریق انتشار اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) تأمین شده که ضمن افزایش نقدینگی، به پویایی اقتصاد کشور نیز کمک می‌کند. این کارت علاوه بر تسهیل خرید برای خانوارها، فرآیند تسویه مالی را برای تأمین‌کنندگان سرعت می‌بخشد و موجب بهبود جریان نقدینگی در تأمین مالی زنجیره تولید می‌شود.

۲-۱- ویژگی‌های اصلی کارت رفاهی

- مدت اعتبار: این کارت از زمان صدور حداکثر به مدت شش ماه معتبر خواهد بود.
- سقف اعتبار: میزان اعتبار تخصیص یافته برای این کارت تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان (پس از کسر میزان استفاده شده از کارت اعتباری مرابحه) در نظر گرفته شده است.
- شرایط بازپرداخت: امکان بازپرداخت بدهی کارت حداکثر در دوره زمانی ۲۴ ماهه فراهم است.
- محل استفاده: کارت رفاهی تنها در فروشگاه‌های تعیین شده از سوی بانک عامل قابل استفاده خواهد بود.
- غیرقابل انتقال بودن: این کارت به نام دارنده صادر شده و قابلیت انتقال به شخص دیگری را ندارد.
- غیرقابل تمدید بودن: این کارت فاقد تمدید مجدد است.
- فاقد سود: این کارت فاقد سود بوده و نرخ کارمزد آن حداکثر شامل ۳ درصد بابت ارائه کارت رفاهی و حداکثر ۲/۲۵ درصد جهت صدور اوراق گام که مجموعاً ۵/۲۵ درصد می‌باشد (امکان تخفیف تا ۳۰ درصد وجود دارد).

۲-۲- مزایای کارت رفاهی متصل به اوراق گام

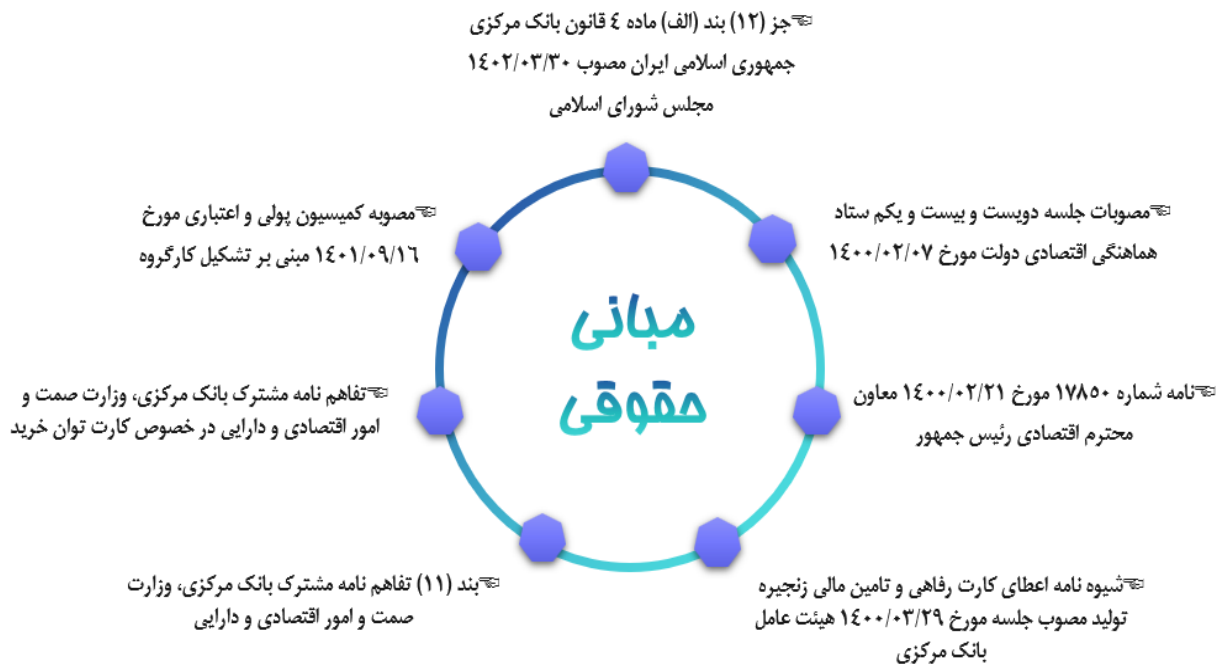
الگوی تأمین مالی بر پایه این ابزار با هدف تأمین مالی خانوار با نرخ پایین و خلق کمتر نقدینگی طراحی شده است. لذا، از جمله مزایای ابزار کارت رفاهی متصل به اوراق گام می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۲-۳- اهداف کلی کارت رفاهی متصل به اوراق گام

همانطور که بیان گردید، کارت رفاهی متصل به اوراق گام در راستای حمایت از تولید داخلی و کسب و کارهای کوچک و متوسط طراحی شده است تا با افزایش تقاضا، موجب رشد و پویایی اقتصادی گردد. علاوه بر این، کارت رفاهی با تسهیل فرآیندهای پرداخت، به بهبود مدیریت منابع مالی خانوارها کمک کرده و از طریق تأمین مالی مبتنی بر اوراق گام، پایداری منابع مالی را تضمین می‌کند. این فرآیند با استفاده از ابزارهای مالی پیشرفته مانند انتشار اوراق گام، امکان انتقال اعتبار در بخش‌های مختلف اقتصادی را در برداشته و منابع مالی مورد نیاز خانوارها را به صورت هدفمند تأمین می‌نماید. همچنین، از طریق کاهش وابستگی به منابع نقدی مستقیم، این ابزار به تثبیت بازارهای مالی و کاهش فشار بر سیستم بانکی کشور کمک می‌کند.

۲-۴- مبانی قانونی (قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی)

۲-۵- مبانی اقتصادی

الف- تامین مالی خانوار: از جمله مواردی که جزء مبانی طراحی مدل کارت رفاهی است، تامین مالی خانوار است. بر این اساس، خانوارها نیاز مبرم به تامین مالی خرد با نرخ تمام‌شده پایین دارند. با این حال، بانک‌ها نیز با نرخ بالای تمام شده پول، توانایی اعطای تسهیلات با نرخ‌های قرض‌الحسنه را ندارند. به عبارت دیگر، وقتی بانک‌ها منابع کافی برای اعطای تسهیلات (وام‌ها) نداشته باشند (عدم داشتن منابع مالی)، توانایی آن‌ها برای پاسخگویی به تقاضای مشتریان نیز محدود می‌شود. این کمبود منابع باعث می‌شود تقاضای بیشتری نسبت به عرضه وجود داشته باشد (مازاد تقاضا). در چنین شرایطی، افرادی که به تسهیلات نیاز دارند، به بازارهای غیررسمی روی می‌آورند. این بازارهای غیررسمی معمولاً نرخ‌های بهره بالاتری اعمال می‌کنند و این افزایش هزینه‌ها به مرور زمان باعث افزایش قیمت‌ها در اقتصاد می‌شود، زیرا هزینه‌های بالاتر به مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها منتقل می‌شود. لذا، در این شرایط، مدل تامین مالی بر پایه ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید با لحاظ نرخ تامین مالی پایین برای خانوار و توجیه‌پذیر بودن ارائه خدمات برای بانک طراحی شده است. به‌ویژه اینکه در سال‌های اخیر با شکل‌گیری فین‌تک‌ها، مدل‌های جدیدی در خارج از بستر شبکه بانکی برای تامین مالی از جمله BNPLها طراحی گردیده که نرخ تامین مالی را افزایش داده است.

ب) **توجیه پذیری برای بانک:** همانطور که بیان شد، یکی از مهم‌ترین مزیت‌های کارت رفاهی متصل به اوراق گام، عدم درگیر شدن منابع نقدی بانک‌ها و کاهش ناترازی مالی آن‌ها است. در سیستم بانکی، ناترازی به وضعیتی اشاره دارد که در آن تعهدات بانک‌ها نسبت به دارایی‌های نقدی آن‌ها بیشتر است که می‌تواند منجر به مشکلات نقدینگی، افزایش اضافه برداشت و ایجاد درآمد کارمزدی (غیرمشاع) برای بانک شده و می‌تواند بر صورت سود و زیان و جریان وجوه آن تاثیر مثبت بگذارد. اما این شیوه‌نامه با بهره‌گیری از ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید مانند اوراق گام، مانع از درگیر شدن منابع داخلی بانک‌ها می‌شود.

اما پاسخ به این سؤال بسیار مهم است که چگونه این شیوه‌نامه مانع ناترازی بانک‌ها می‌شود؟

انتشار اوراق گام: در این الگو، بانک‌ها به‌جای استفاده از منابع خود، از طریق انتشار اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)، منابع مالی مورد نیاز را تأمین می‌کنند. این اوراق دارای قابلیت تنزیل در بازارهای پول و سرمایه هستند، بنابراین منابع نقدینگی مورد نیاز برای تسویه حساب‌های زنجیره تأمین بدون نیاز به منابع نقدی بانک فراهم می‌شود.

عدم نیاز به تخصیص اعتبار از منابع داخلی بانک: بر خلاف تسهیلات سنتی که بانک‌ها مجبورند از منابع خود برای اعطای تسهیلات به مشتریان استفاده کنند، در کارت رفاهی، تأمین مالی از طریق اوراق تعهدی انجام می‌شود. این روش باعث کاهش ریسک‌های نقدینگی و ممانعت از ایجاد فشار بر منابع مالی بانک‌ها می‌گردد.

کاهش هزینه‌های تأمین مالی برای بانک‌ها: استفاده از اوراق گام به بانک‌ها این امکان را می‌دهد که بدون افزایش هزینه‌های تأمین مالی، به تأمین اعتبار بپردازند. این امر ضمن حفظ پایداری مالی بانک، از ایجاد شکاف بین دارایی‌ها و بدهی‌های آن‌ها جلوگیری می‌کند.

افزایش کارایی در مدیریت نقدینگی: با اجرای این شیوه‌نامه، بانک‌ها می‌توانند نقدینگی موجود خود را برای سایر پروژه‌های مالی و سرمایه‌گذاری‌های با بازده بالاتر اختصاص دهند. این امر سبب می‌شود تا بانک‌ها دچار کمبود نقدینگی نشده و جریان‌های نقدی خود را بهینه مدیریت کنند.

چرخه پرداخت غیرنقدی و حذف اضافه برداشت: از آنجایی که تسویه حساب‌های انجام‌شده از طریق ابزارهای اعتباری مانند اوراق گام صورت می‌گیرد، بانک‌ها نیازی به برداشت نقدی از حساب‌های خود ندارند که همین امر به کاهش احتمال اضافه برداشت از بانک مرکزی منجر می‌شود.

و در آخر: شیوه‌نامه کارت رفاهی متصل به اوراق گام، یک راهکار موثر در راستای کاهش فشار بر منابع بانکی، جلوگیری از ناترازی مالی و ایجاد پایداری در نظام بانکی کشور محسوب می‌شود. این سازوکار با تمرکز بر تأمین

مالی زنجیره تولید، ضمن کمک به خانوارها و تولیدکنندگان، بانک‌ها را از بحران‌های نقدینگی و مشکلات تأمین مالی مصون می‌دارد.

ج) توجیه پذیری برای پذیرنده‌ها:

فروش کالا با استفاده از کارت رفاهی متصل به اوراق گام دارای مزیت‌هایی برای پذیرندگان است که می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- افزایش میزان فروش و درنهایت افزایش سودآوری
- حذف ریسک نکول در مقایسه با سایر ابزارهای تسویه در فروش اعتباری (چک و سفته)
- کاهش عملیاتی اعتبارسنجی در مقایسه با سایر ابزارهای تسویه (چک و سفته) در فروش اعتباری
- دریافت اوراق گام با تضمین شبکه بانکی و با قابلیت انتقال و تنزیل

۳- فرآیند اجرایی کارت رفاهی متصل به اوراق گام

در چارچوب این ابزار که نتیجه همکاری نزدیک حوزه‌های تخصصی مختلف بانک مرکزی طی چند سال گذشته است، خانوار پس از اعتبارسنجی در شبکه بانکی نسبت به دریافت کارت رفاهی به اعتبار اوراق گام تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان (پس از کسر میزان استفاده شده از کارت اعتباری مرابحه) اقدام می‌نماید. پس از خرید کالا توسط مشتری (باز پرداخت اقساط حداکثر ۲۴ ماهه) با استفاده از کارت رفاهی از پذیرنده‌های طرف قرارداد بانک، تسویه با پذیرنده‌ها از طریق صدور اوراق گام توسط بانک عامل به ذینفعی شرکت پذیرنده صورت می‌گیرد. در نتیجه، با صدور اوراق گام کارایی زنجیره تولید به واسطه تأمین مالی پایدار و کم‌هزینه، به‌طور قابل توجهی افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر، اوراق گام صادر شده در این ابزار تعهدی، امکان انتقال در زنجیره تولید و تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی (یک یا چند حلقه از زنجیره تولید) را با خلق نقدینگی کمتر دارد.

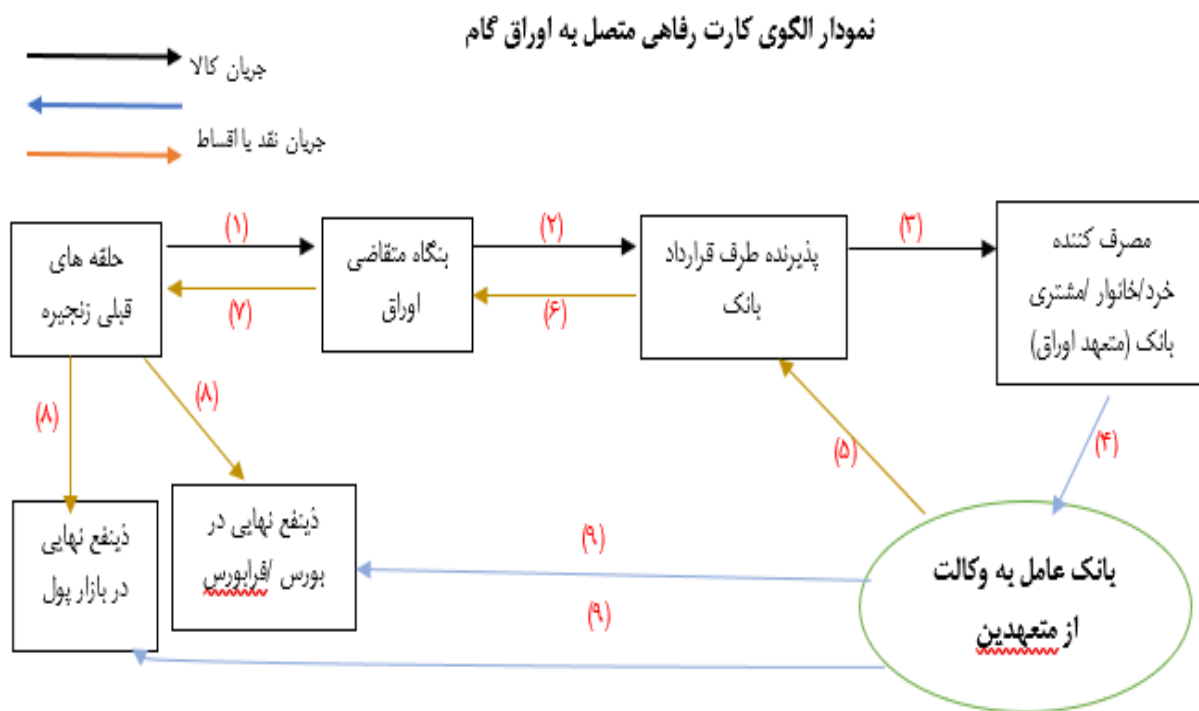
براساس نمودار زیر، نحوه عملکرد و فرایند این نوع اوراق که در آن جریان فیزیکی کالا انجام می‌گیرد و کالا پس از طی مراحل زنجیره تولید در اختیار مصرف‌کننده نهایی طرف قرارداد بانک قرار می‌گیرد، به شرح زیر است:

- هر بانک صادرکننده کارت رفاهی نسبت به عقد قرارداد با پذیرنده‌ها اقدام خواهد نمود.
- کارت رفاهی متصل به اوراق گام توسط بانک عامل یا موسسات اعتباری با رعایت الزامات اعتبارسنجی به ویژه استعلام وضعیت بدهی غیرجاری و استعلام چک برگشتی، به مشتری اعطاء می‌شود.
- مشتری بانک از زمان خرید نسبت به بازپرداخت اقساط طبق جدول اقساط که در بخش بعدی ارائه می‌گردد، اقدام می‌نماید.

در این مدل، تجمیع خریدهای صورت گرفته از کارت‌های رفاهی مشتریان بانک در بازه‌های زمانی مشخص حسب توافق (هفته‌ای - دو هفته یکبار) صورت گرفته انجام می‌شود، همچنین براساس توافق مابین بانک و پذیرنده، اوراق گام به ذینفعی پذیرنده به‌عنوان متقاضی گام توسط بانک به وکالت از مشتریان (متعهدین) صادر می‌شود.

پذیرنده به عنوان بنگاه متقاضی می‌تواند نسبت به انتقال اوراق گام در زنجیره تولید پسین خود به بنگاه‌های متقاضی دیگر اقدام نماید.

در نهایت در سررسید اوراق گام، ذینفع نهایی اوراق گام چه در بازار پول و چه در بازار سرمایه باشد، نسبت به دریافت وجه اوراق گام اقدام می‌نماید که پرداخت به ترتیب به طور مستقیم و غیرمستقیم توسط بانک پرداخت می‌شود.

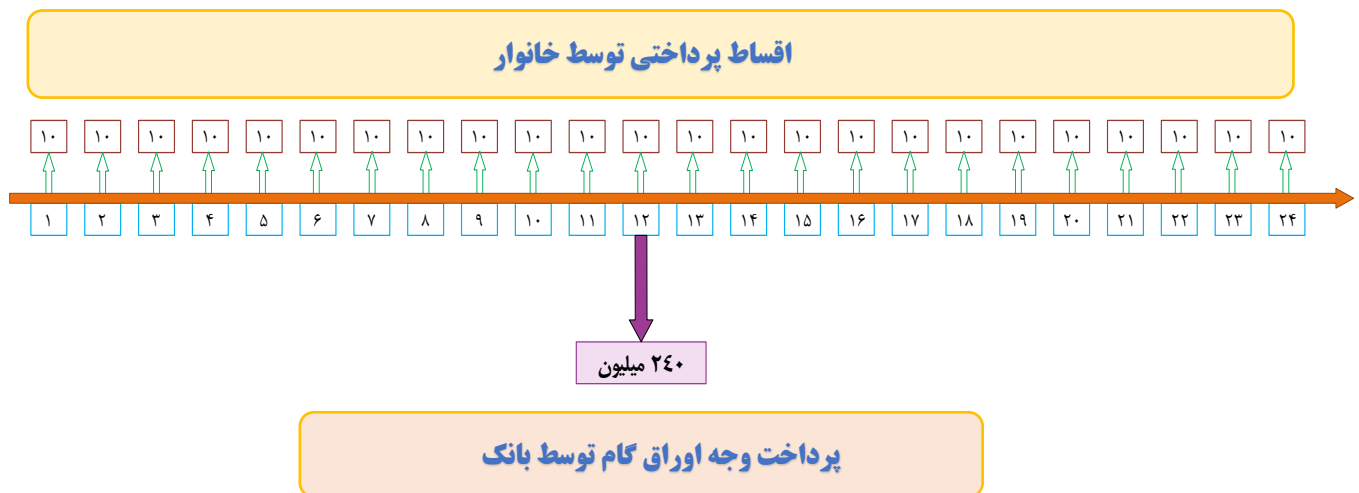

مدل بهینه بانک-مشتری

بر اساس ماده (۷) شیوه‌نامه دستورالعمل کارت رفاهی متصل به اوراق گام، موسسه اعتباری در چارچوب قرارداد منعقد شده با مشتری، وجه اوراق گام را مطابق اقساط (حداکثر ۲۴ ماهه) مورد توافق، از مشتری اخذ می‌نماید و بر اساس تبصره (۱) همین ماده موسسه اعتباری موظف است تعداد اقساط را طوری برنامه‌ریزی نماید که نسبت مدت اوراق گام به مدت اقساط کمتر از دو سوم و بیشتر از یک دوم باشد. این موضوع به منظور ایجاد مدل بهینه برای بانک - مشتری در نظر گرفته شده است. برای روشن‌تر شدن این مسئله در ادامه مثالی برای حالت‌های حدی سقف و کف، برای اوراق گام با سررسید ۱۲ ماهه و مدت بازپرداخت ۱۸ ماهه آورده شده است.

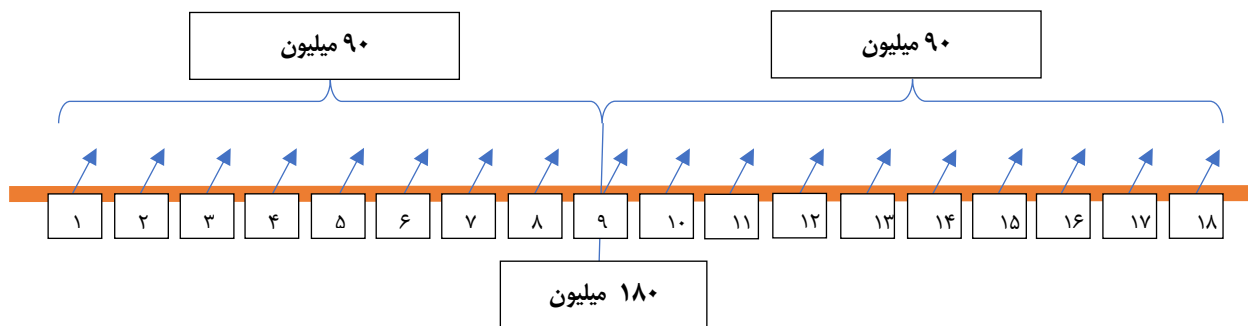
- **حالت حدی کف:** در حالت حدی کف، دو نوع الف و ب در نظر گرفته شده است. در نوع الف فرض بر این است که بانک عامل، کارت رفاهی متصل به اوراق گام با سررسید ۱۲ ماهه را بر پایه ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید به مشتریان خود ارائه می‌دهد، جریان وجوه نقدی شامل ورودی‌ها و خروجی‌های بانک به صورت ماهانه به شکل زیر خواهد بود. مشتری بلافاصله بعد از تحویل کالا به صورت ماهانه شروع به پرداخت اقساط می‌کند و تا زمان سررسید اوراق گام نیمی از بدهی خود را پرداخت می‌نماید. در ماه دوازدهم بانک نسبت به پرداخت تمام تعهد خود با توجه به اوراق گامی که صادر نموده اقدام می‌نماید و پس از آن مشتری نسبت به پرداخت مابقی بدهی خود تا پایان ۲۴ ماه اقدام می‌نماید. در حالت حدی کف، مشتری نیمی از بدهی خود را قبل از سررسید و نیم دیگر از آن را بعد از سررسید اوراق گام پرداخت نموده و بانک در زمان سررسید اوراق گام صادر شده موظف به پرداخت تمام تعهد خود می‌باشد. در این حالت منابع بانک به صورت علی‌الراس درگیر نمی‌شود. همچنین در نوع ب نیز مدل با اوراق گام ۹ ماهه و بازپرداخت ۱۸ ماهه در نظر گرفته شده که در شکل زیر نمایان است.

الف - مدل با اوراق گام ۱۲ ماهه و بازپرداخت اقساط ۲۴ ماهه، مبلغ کارت رفاهی ۲۴۰ میلیون تومان

ب- مدل با اوراق گام ۹ ماهه و بازپرداخت ۱۸ ماهه، مبلغ کارت رفاهی ۱۸۰ میلیون تومان

اقساط پرداختی توسط خانوار

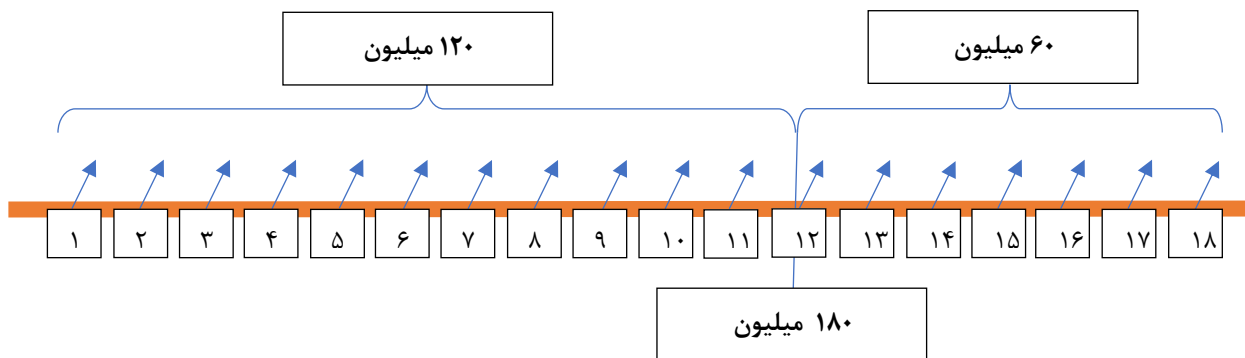

پرداخت وجه اوراق گام توسط بانک

- حالت حدی سقف: در حالت حدی سقف، مشتری دو سوم از بدهی خود را قبل از سررسید و مابقی آن را بعد از سررسید اوراق گام پرداخت نموده و بانک در زمان سررسید اوراق گام صادر شده موظف به پرداخت تمام تعهد خود می‌باشد. در این حالت به دلیل سررسید اوراق گام بعد از ۱۲ ماه و دریافت حدود دو سوم از مبلغ اوراق گام صادر شده پیش از سررسید، خالص منابع بانک به صورت علی‌الراس مثبت خواهد بود.

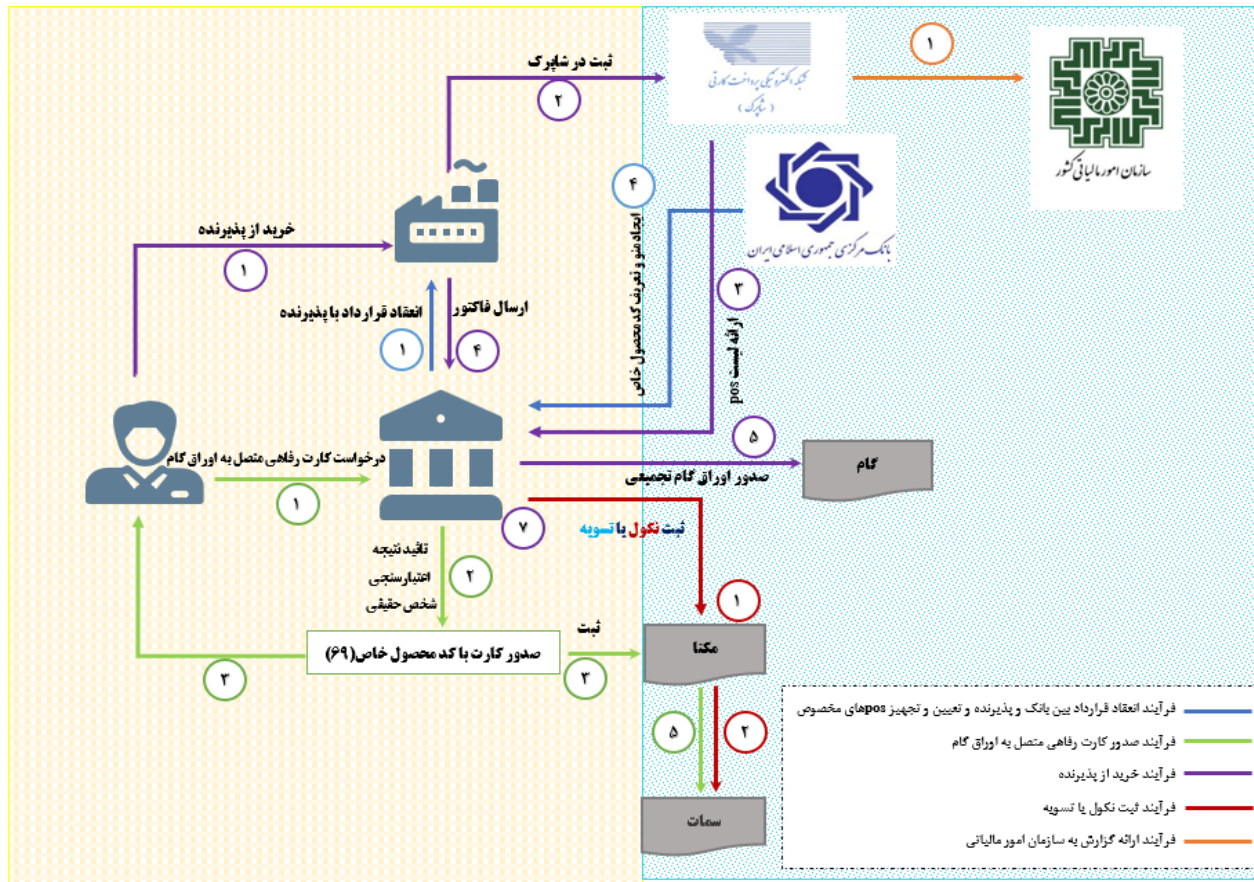
- مدل با اوراق گام ۱۲ ماهه و بازپرداخت ۱۸ ماهه، مبلغ کارت رفاهی ۱۸۰ میلیون تومان

اقساط پرداختی توسط خانوار

پرداخت وجه اوراق گام توسط بانک

الگوریتم کلی کارت رفاهی متصل به اوراق گام

۴- ضوابط و مقررات کارت رفاهی متصل به اوراق گام

در راستای اجرای جز (۱۲) بند (الف) ماده (۴) قانون بانک مرکزی مصوب ۱۴۰۲/۳/۳۰ مجلس شورای اسلامی و در چارچوب سیاست اعتباری مبتنی بر توسعه ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید و در راستای اجرای تصمیمات جلسه دویست و بیست و یکم ستاد هماهنگی اقتصادی دولت مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۷ در خصوص "اعطای کارت رفاهی و تامین مالی زنجیره تولید" و مفاد "دستورالعمل ناظر بر اوراق گام"، «شیوهنامه اجرایی کارت رفاهی متصل به اوراق گام» در بیست و هفتمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۴ کمیسیون عملیات پولی و اعتباری تصویب و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ به تأیید هیئت عامل بانک مرکزی رسید. همچنین به موجب این شیوهنامه، شیوهنامه اعطای کارت رفاهی و تامین مالی زنجیره تولید مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۳/۲۹ هیات عامل بانک مرکزی منسوخ شد. از جمله موارد اصلی این شیوهنامه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ۱) کارت رفاهی: کارت رفاهی متصل به اوراق گام بوده که موسسه اعتباری می‌تواند به وسیله آن و در چارچوب ضوابط و مقررات مربوطه و مفاد این شیوه‌نامه اجرایی به مشتری تا سقف معینی، اعتبار اعطاء نماید.
- ۲) مشتری: شخص حقیقی که به‌عنوان متعهد اوراق گام درخواست دریافت کارت رفاهی را به موسسه اعتباری ارائه نموده و کارت رفاهی به نام وی صادره شده و متعهد به بازپرداخت اعتبار دریافتی طبق قرارداد منعقد با موسسه اعتباری است.
- ۳) پذیرنده: شخص حقیقی یا حقوقی دارای قرارداد با موسسه اعتباری که مبادرت به فروش کالا به مشتری می‌نماید و معادل بهای آن، اوراق گام طبق قرارداد از موسسه اعتباری مربوطه دریافت می‌کند.
- ۴) قرارداد کارت رفاهی: قراردادی که در زمان صدور کارت رفاهی بین موسسه اعتباری و مشتری منعقد می‌شود و مبین توافقات، تعهدات و سایر الزامات طرفین در خصوص کارت رفاهی است.
- ۵) موسسه اعتباری کارت رفاهی را باید بر پایه اعتبارسنجی توان و ظرفیت اعتباری مشتری و مبتنی بر قرارداد کارت رفاهی صادر نماید و به وکالت از مشتریان، وجه خرید کالا را مطابق با قرارداد تنظیم شده با پذیرنده در قالب اوراق گام و در چارچوب دستورالعمل ناظر بر اوراق گام و ضوابط کنترل و مدیریت اوراق گام به نفع پذیرنده کارت رفاهی کارسازی نماید.
- ۶) صدور کارت رفاهی توسط موسسه اعتباری با کد محصول خاص اعلامی توسط بانک مرکزی، منوط به اخذ شناسه یکتا از مرکز کنترل و نظارت اعتباری (سامانه مکننا) است.
- ۷) موسسه اعتباری موظف است کارت رفاهی را با مدت انقضاء حداکثر شش ماه صادر نماید و پس از خرید مشتری، موسسه اعتباری به وکالت از مشتریان نسبت به صدور اوراق گام تجمیعی به نفع هر پذیرنده کارت رفاهی اقدام نماید.
- ۸) موسسه اعتباری باید در پایان مقطع زمانی مورد توافق با پذیرنده، صورتحساب کارت‌های رفاهی استفاده شده را از پذیرنده دریافت نماید.
- ۹) مؤسسه اعتباری موظف است صورتحساب‌های ارائه‌شده از سوی پذیرنده کارت رفاهی را در پایان هر مقطع زمانی مورد توافق به تفکیک هر پذیرنده تجمیع نموده و به میزان مجموع مبالغ، اوراق گام را به نفع پذیرنده و با تعهد و وکالت از مشتریان صادر نماید.
- ۱۰) سررسید اوراق گام حسب توافقات صورت گرفته موسسه اعتباری با پذیرنده در چارچوب ضوابط و مقررات اوراق گام با سررسیدهای حداقل یک ماه و حداکثر تا ۱۲ ماه است.

۱۱) موسسه اعتباری در چارچوب قرارداد منعقدہ با مشتری، وجہ اوراق گام را مطابق اقساط (حداکثر ۲۴ ماهه) مورد توافق، از مشتری اخذ می‌نماید.

۱۲) موسسه اعتباری باید تعداد اقساط را طوری برنامه‌ریزی نماید که نسبت مدت اوراق گام به مدت اقساط کمتر از دو سوم و بیشتر از یک دوم باشد .

۱۳) سقف اعتبار کارت رفاهی قابل صدور برای هر مشتری، بر مبنای دستورالعمل اجرایی اعطای تسهیلات خرد پس از کسر میزان مبلغ استفاده شده از کارت اعتباری مباحه تعیین می‌شود.

۱۴) تسویه مبلغ بدهی مشتری بابت کارت رفاهی از طریق اعطای تسهیلات جدید مجاز نیست.

۵- عملیات حسابداری کارت رفاهی متصل به اوراق گام

۵-۱- سرفصل‌های حسابداری مربوط به ثبت در دفاتر کل موسسات اعتباری

با هدف ایجاد شفافیت در گزارشگری مالی، عناوین سرفصل، کد و تعاریف حساب‌های دفتر کل در «کمیته تدوین سرفصل حساب‌ها» بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده است. این اقدام با هدف استانداردسازی ساختار حسابداری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، افزایش دقت در ثبت و گزارش اطلاعات مالی و بهبود نظارت بر عملیات بانکی انجام گرفته است. بر اساس این دستورالعمل حسابداری، بانک‌ها و مؤسسات مالی موظف به رعایت چارچوب مشخص شده در استفاده از سرفصل‌های حسابداری می‌باشند. اجرای این استانداردها، علاوه بر ایجاد هماهنگی میان نهادهای مالی، منجر به ارتقای شفافیت و قابلیت تحلیل داده‌های مالی خواهد شد. جزئیات این سرفصل‌ها و تعاریف مرتبط، به شرح جدول ذیل ارائه می‌گردد:

عملیات حسابداری کارت رفاهی متصل به اوراق گام

عنوان حساب	کد حساب
حساب‌های انتظامی - کارت رفاهی	۳-۴-۱۳-۴۳۰۰
طرف حساب‌های انتظامی	۳-۹-۱۳-۸۶۰۰
صندوق به ریال / حساب مشتری	۳-۱-۱۰-۰۰۱۰
کارمزد تحقق یافته خدمات بانکی به ریال	۳-۷-۱۰-۷۷۰۰
تمبر مالیاتی به ریال	۳-۱-۱۰-۰۱۳۰
کارمزد آتی خدمات بانکی به ریال	۳-۵-۷۰-۷۱۰۰
تعهدات بانک بابت تضمین ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید - کارت رفاهی	۳-۸-۱۶-۸۱۹۰
طرف سایر تعهدات بانک بابت کارت رفاهی	۳-۳-۱۶-۴۱۷۰
بدهکاران بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید - کارت رفاهی	۳-۱-۴۳-۲۱۶۰

بستانکاران موقت به ریال - اوراق گام	۳-۵-۱۰-۴۵۴۰
بستانکاران بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید - اوراق گام	۳-۵-۴۳-۵۶۹۵
وجه التزام دریافتنی جاری مطالبات غیر دولتی از محل منابع غیرمشاع	۳-۱-۴۳-۲۲۳۵
وجه التزام تحقق یافته سایر مطالبات بانک بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید	۳-۷-۱۰-۷۷۷۰
وجه التزام دریافتنی غیر جاری مطالبات غیر دولتی از محل منابع غیرمشاع	۳-۱-۴۶-۲۵۹۵
وجه التزام سررسید شده شناسایی نشده غیر جاری مطالبات غیر دولتی از محل منابع غیرمشاع	۳-۵-۶۷-۷۰۲۵

لازم به ذکر است که طبق دستورالعمل حسابداری کارت رفاهی متصل به اوراق گام، عملیات اصلی مرتبط با کارت رفاهی به شرح ذیل در دفاتر حسابداری ثبت می‌گردد:

همزمان با اعطای کارت رفاهی متصل به اوراق گام به مشتری، تعهدات بانک به پذیرند کارت، بابت پرداخت وجه کالا و خدمات خریداری شده توسط مشتری، حساب «طرف سایر تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی به ریال - کارت رفاهی، به مبلغ اعتبار اعطایی» بدهکار و حساب «تعهدات بانک و موسسه اعتباری غیربانکی داخلی بابت تضمین ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید به ریال - کارت رفاهی، به مبلغ اعتبار اعطایی» بستانکار، در دفاتر ثبت گردد.

موسسه اعتباری موظف است در زمان استفاده مشتری از کارت رفاهی متصل به اوراق گام یا در پایان هر ماه، حساب «بدهکاران بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید غیر دولتی به ریال - کارت رفاهی، به مبلغ اعتبار مصرف شده» بدهکار و حساب «بستانکاران موقت به ریال - اوراق گام، به مبلغ اعتبار مصرف شده» را بستانکار، در دفاتر ثبت نماید.

موسسه اعتباری موظف است در زمان دریافت صورتحساب از پذیرنده، صورتحساب‌های کارت رفاهی متصل به اوراق گام را در پایان هر مقطع زمانی مورد توافق به تفکیک هر پذیرنده تجمیع نموده و به میزان مجموع مبالغ اعتبار مصرف شده، اوراق گام را به نفع پذیرنده صادر و حساب «بستانکاران موقت به ریال - اوراق گام، به مبلغ اوراق گام صادر شده» را بدهکار و حساب «بستانکاران بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید غیردولتی به ریال - اوراق گام، به مبلغ اوراق گام صادر شده» را بستانکار، در دفاتر ثبت نماید (در ثبت حسابداری مذکور، مبلغ اوراق گام صادره طبق صورتحساب پذیرنده بوده و برابر با اعتبار مصرف شده مشتری است).

چنانچه مشتری در سررسید و یا قبل از سررسید نسبت به تسویه و پرداخت اقساط اقدام نماید، حساب «بدهکاران بابت ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید غیردولتی به ریال - کارت رفاهی، به مبلغ وصول شده (اصل قسط به اضافه

کارمزد صدور کارت رفاهی) «بستانکار و حساب «صندوق به ریال / حساب مشتری، به مبلغ وصول شده (اصل قسط به اضافه کارمزد صدور کارت رفاهی)» به صورت بدهکار در دفاتر ثبت گردد.

۶- میزان کارمزد ابزار کارت رفاهی متصل به اوراق گام

علی‌رغم تشابه فرآیند بررسی و اعتبارسنجی کارت رفاهی متصل به اوراق گام با فرآیند بررسی و اعتبارسنجی کارت اعتباری مباحثه از جمله اعتبارسنجی مشتری، تشکیل پرونده اعتباری اعم از تعهدات یا تسهیلات و ...، ماهیت متفاوت کارت رفاهی متصل به اوراق گام که دارای سود تسهیلات نبوده و فرآیند بررسی و صدور ابزار مذکور نیازمند کارمزدهایی فراتر از سایر ابزارهای مشابه است. به عبارتی الگوی مالی مربوط به ابزار کارت رفاهی متصل به اوراق گام براساس کارمزد پیشنهادی توجیه‌پذیر است. بر این اساس، در چارچوب «شیوه نامه کارت رفاهی متصل به اوراق گام» کارمزد کارت رفاهی متصل به اوراق گام در قالب یک بسته کارمزدی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- کارمزد کارت رفاهی متصل به اوراق گام

۱- کارمزد ارائه کارت رفاهی متصل به اوراق گام (به صورت اقساط مساوی در دوره بازپرداخت): حداکثر به میزان ۳ درصد.

۲- کارمزد صدور اوراق گام یک بار در زمان صدور کارت: مطابق با مفاد بخشنامه شماره ۰۲/۳۲۷۸۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ کارمزدهای خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی، به شرح ذیل می‌باشد:
در خصوص اوراق بهادار گام، سقف کارمزد عاملیت و ضمانت اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) حداکثر به میزان کارمزد صدور ضمانت‌نامه‌ها و متناسب با وثایق دریافتی می‌باشد. همچنین کارمزد دریافتی بابت تضمین اوراق بهادار بر مبنای مانده اصل و سود اوراق بهادار پایان هر سال محاسبه می‌شود (حداکثر ۲/۲۵ درصد در طی یکسال). کارمزد انتقال اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) حداکثر به میزان یک دهم درصد مبلغ اوراق انتقال یافته می‌باشد.

۳- کارمزد تراکنش (بر عهده بانک صادرکننده کارت):

مشروط بر تحقق صدور اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) به میزان ۵۰۰ هزار میلیارد ریال، نرخ کارمزد تراکنش مربوط به این اوراق معادل سه برابر کل کارمزد تراکنش خرید عادی بر عهده بانک صادرکننده کارت به شرح ذیل است و در صورت تغییر مدل کارمزد خرید فعلی، مبنای محاسبه سه برابر مدل کارمزد جدید خواهد بود:

$$(۳ \times ۲۴۰ \text{ ریال}) + (۰.۰۰۰۰۷) \times (\text{مبلغ تراکنش}) \text{ تا سقف } ۶۰۰.۰۰۰ \text{ ریال}$$

۷- فرم یکنواخت قرارداد کارت رفاهی متصل به اوراق گام

در راستای توسعه و تسهیل استفاده از کارت رفاهی متصل به اوراق گام، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام به تدوین «فرم یکنواخت قرارداد کارت رفاهی متصل به اوراق گام» نموده است. این فرم به منظور ایجاد هماهنگی میان بانک‌ها و مشتریان حقیقی (خانوارها)، تسهیل فرآیندهای اجرایی و تضمین حقوق طرفین طراحی شده است. این فرم به عنوان مرجع واحد در تنظیم قراردادهای مرتبط مورد استفاده قرار می‌گیرد. در ادامه، خلاصه‌ای از مفاد اصلی این قرارداد به اختصار ارائه شده است که بانک‌ها و مشتریان حقیقی (خانوارها)، می‌بایست در تنظیم توافقات خود به مفاد آن پایبند باشند.

- قرارداد کارت رفاهی متصل به اوراق گام میان بانک یا مؤسسه اعتباری و مشتری (به همراه ضامن در صورت لزوم) منعقد می‌شود. بانک به موجب این قرارداد، کارت رفاهی با سقف اعتبار ۳۰۰ میلیون تومان می‌باشد و همچنین در رابطه با مدت اعتبار کارت مذکور، شایان ذکر است در صورتی که مشتری کارت رفاهی متصل به اوراق گام را از بانک عامل دریافت نمود، به مدت ۶ ماه فرصت دارد تا از کارت موردنظر استفاده نماید و در صورت عدم استفاده، کارت باطل خواهد شد. ولی در حالتی که مشتری یک بار از کارت استفاده نمود، تا پایان همان ماه فرصت دارد تا مابقی موجودی کارت را مصرف نماید. در صورت عدم استفاده از موجودی باقی‌مانده کارت تا پایان همان ماه، مبلغ باقی‌مانده باطل خواهد شد و مشتری ملزم به بازپرداخت اقساط به میزان موجودی برداشت شده از کارت خواهد بود. مشتری می‌تواند از این کارت برای خرید کالاهای اساسی از فروشگاه‌های طرف قرارداد استفاده کند. پس از انجام اولین تراکنش، مهلت استفاده از کارت فعال شده و مشتری باید مبلغ خریدهای انجام‌شده را طبق جدول اقساطی مشخص شده توسط بانک پرداخت نماید.

- بازپرداخت اقساط کارت رفاهی باید در مدت حداکثر ۲۴ ماه انجام شود. مشتری متعهد است اقساط ماهانه را به‌طور منظم و در موعد مقرر پرداخت کند. در صورت تأخیر بیش از ۲ ماه در پرداخت، بانک مجاز به مسدود کردن کارت و مطالبه یکجای بدهی خواهد بود. پرداخت اقساط از طریق برداشت مستقیم از حساب مشتری یا روش‌های تعیین‌شده توسط بانک انجام می‌شود.

- در صورتی که مشتری از پرداخت اقساط در سررسید تعیین‌شده خودداری کند، بانک حق دارد از محل سایر حساب‌های مشتری نزد بانک عامل، برداشت لازم را انجام دهد. همچنین، مشتری موظف به پرداخت وجه التزام تأخیر تأدیه معادل ۸ درصد به علاوه نرخ سود تسهیلات غیرمشارکتی تعیین‌شده در قرارداد خواهد بود. کلیه هزینه‌های دادرسی، اجرایی و حقوقی ناشی از عدم پرداخت اقساط به عهده مشتری است.

- مشتری صرفاً می‌تواند کارت رفاهی را در فروشگاه‌ها و پذیرندگان طرف قرارداد بانک استفاده نماید.

- در نهایت، بانک اختیار کامل در تعیین تعداد و سررسید اوراق گام دارد و هرگونه تغییر در شرایط قرارداد باید از طریق بانک اطلاع رسانی شود. قرارداد با امضای طرفین لازم الاجرا بوده و مشتری و ضامنین با امضای آن، تمامی تعهدات، شرایط و قوانین را پذیرفته و از هرگونه اعتراض صرف نظر می کنند.

۸- چارچوب کلی تفاهم نامه شبکه بانکی با پذیرنده

به منظور شفاف سازی و تبیین الزامات مربوط به کارت رفاهی متصل به اوراق گام، «چارچوب کلی تفاهم نامه شبکه بانکی با پذیرنده» تهیه شده است. این چارچوب با هدف ایجاد هماهنگی بین بانکها و پذیرندگان و بهبود فرآیند اجرای این ابزار مالی تدوین شده است. مطابق با این بخشنامه بانکها موظفند در تنظیم تفاهم نامه های خود با پذیرندگان، الزامات مندرج در این چارچوب را رعایت نمایند. این چارچوب به دنبال ایجاد رویه ای یکپارچه در زمینه تأمین مالی خانوارها و تسهیل فرآیندهای مالی مرتبط با کارت رفاهی می باشد. در این راستا، ملاحظات مهم جهت پیش بینی در تفاهم نامه بانک و پذیرنده ها با عنوان «چارچوب کلی تفاهم نامه شبکه بانکی با پذیرنده (موضوع کارت رفاهی متصل به اوراق گام)» به شرح زیر بوده که ضروری است در تنظیم تفاهم نامه فی مابین بانک و پذیرنده ها این امر مورد توجه قرار گرفته و در برخی مفاد عیناً و در برخی دیگر به نحو مقتضی رعایت گردد.

الف) مواردی که در تنظیم تفاهم نامه فی مابین بانک و پذیرنده ها به نحو مقتضی رعایت گردد:

- موضوع تفاهم نامه؛ فروش کالا به دارندگان کارت رفاهی صادره توسط بانک در چارچوب ضوابط و مقررات کارت رفاهی متصل به اوراق گام و سایر ضوابط و مقررات می باشد.
- موسسه اعتباری و پذیرنده موظف هستند در خصوص سقف مبلغ تفاهم نامه و مدت زمان تفاهم نامه توافق نمایند.
- پذیرنده تعهد نماید آشنایی کامل با کارت رفاهی متصل به اوراق گام، اوراق گام و ضوابط و مقررات آنها را دارد و با اطلاع کامل از آن نسبت به انعقاد قرارداد فروش کالا از طریق کارت رفاهی اقدام می نماید.
- مقاطع زمانی مورد توافق طرفین (به عنوان مثال؛ هر هفته یکبار، دو هفته یکبار، ماهانه) و نحوه ارائه صورتحساب از سوی پذیرنده به بانک و صدور اوراق گام توسط بانک عامل مشخص گردد.
- بانک عامل موظف است صورتحساب های ارائه شده از سوی پذیرنده کارت رفاهی را در پایان هر مقطع زمانی مورد توافق جمع نموده و به میزان مجموع مبالغ، اوراق گام تجمیعی را به نفع پذیرنده و پس از ۵ روز کاری از مقطع زمانی مورد توافق صادر نماید.
- نوع اوراق گام مورد توافق (اوراق گام با نماد بازار سرمایه یا اوراق گام با نماد بانک مرکزی) مشخص شود. همچنین بانک در سررسید اوراق گام موظف است نسبت به تسویه وجوه حسب مورد با شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه با آخرین دارندگان اوراق گام اقدام نماید.

۷) ارائه صورتحساب‌های تجمیعی خرید کالا و برگشت از خریده‌ها (مرجوعی) به تفکیک، از سوی پذیرنده به بانک الزامی است و موظف شدن پذیرنده به این موضوع و همچنین مسئولیت ارائه صورتحساب‌های تجمیعی پذیرنده و نحوه تسویه تراکنش‌ها در دوره‌های زمانی مدنظر، باید در تنظیم تفاهم‌نامه فی مابین بانک و پذیرنده مورد توجه قرار گیرد.

۷-۱) پذیرنده موظف است فاکتور خرید رسمی با قید تاریخ تحویل کالا را به خریدار تحویل نماید.

۷-۲) در صورتحساب‌های تجمیعی پذیرنده برای هر دوره می‌بایست مجموع خریده‌ها و برگشت از خریده‌ها (مرجوعی) به تفکیک و جمع نهایی (تفاوت خرید و برگشت از خرید) به منظور تعیین میزان اوراق گام قابل صدور تجمیعی قید شود.

۸) در حال حاضر، فروش به صورت حضوری از طریق پایانه‌های فروشگاهی (POS) امکان‌پذیر است. پس از تامین زیرساخت‌های فنی پرداخت اینترنتی (IPG)، امکان فروش غیرحضوری کالا فراهم خواهد شد.

۹) بانک عامل مسئولیت ارزیابی حسن شهرت، مجوز کسب و کار، ظرفیت و توان تامین کالا و احراز صلاحیت پذیرنده‌ها را بر عهده دارند.

۹-۱) بانک عامل در حد عرف بانکداری، از عدم انجام معاملات صوری (انجام تراکنش یا صدور فاکتور بدون عدم تحویل کالا) اطمینان حاصل نمایند.

۹-۲) در فاز نخست توصیه می‌شود بانک عامل صرفاً با پذیرنده‌های حقوقی تفاهم‌نامه منعقد نمایند.

۹-۳) در صورت انعقاد تفاهم‌نامه با پذیرنده‌های حقیقی، بانک عامل مکلف است مفاد بند (۹) بخش (الف) و بند (۷) بخش (ب) این تفاهم‌نامه را با سازوکارهای لازم و قابل پیگیری احراز نمایند.

۱۰) بانک عامل موظف است فهرست دستگاه‌های کارت‌خوان متعلق به پذیرندگان را به صورت فایل اکسل شامل مشخصات زیر، به بانک مرکزی ارسال نماید.

حوزه فعالیت جغرافیایی	حوزه فعالیت صنفی/کالایی	حقیقی / حقوقی	PSP شرکت IIN	شماره ترمینال	شناسه پذیرنده	نام پذیرنده	شماره شبا	شماره حساب	نام شرکت PSP	شناسه ملی	نام فروشگاه
-----------------------	-------------------------	---------------	--------------	---------------	---------------	-------------	-----------	------------	--------------	-----------	-------------

۱۱) بانک به منظور امکان پیگیری سوالات، شکایات و مطالبات مشتریان و برقراری ارتباط برای رفع مشکلات احتمالی، می‌بایست مرجعی را در نظر گرفته و به اطلاع دارنده کارت موصوف و پذیرنده برساند.

۱۲) لازم است بانک آموزش‌های لازم را به دارنده کارت موصوف و پذیرنده در خصوص تمامی فرآیندهای مربوطه ارائه نماید. مقتضی است در تنظیم تفاهم‌نامه فی مابین بانک و پذیرنده این امر مورد توجه قرار گیرد.

- ۱۳) در صورتی که میزان خسارت تاخیر جهت انجام تعهدات طرفین از جمله عدم تحویل کالا یا عدم صدور اوراق گام در موعد مقرر مدنظر قرار دارد به صورت صریح در تفاهم نامه مورد توافق قرار گیرد.
- ب) در تنظیم تفاهم نامه فی مابین بانک و پذیرنده ها موارد زیر باید به نحو مقتضی قید گردد:
- ۱) پذیرنده موظف است طبق ضوابط سازمان امور مالیاتی کشور، کلیه اقدامات لازم را جهت صدور فاکتور در سامانه مؤدیان مالیاتی در قبال فروش کالا از طریق کارت رفاهی متصل به اوراق گام فراهم نماید.
 - ۲) بانک عامل براساس صورتحساب‌های تجمیعی خرید کالا از سوی پذیرنده نسبت به صدور اوراق گام (پس از کسر کالاهای مرجوعی) به ذی‌نفع پذیرنده پس از ۵ روز کاری از مقطع زمانی مورد توافق اقدام می‌نماید.
 - ۳) با توجه به قانون حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، امکان قانونی فسخ معامله برای خریدار در صورت مرجوعی کالا (مهلت زمانی ۴۸ ساعته) از زمان تراکنش خرید وجود دارد و لذا برای این نوع از تراکنش‌های صورت گرفته اوراق گام صادر نخواهد شد.
 - ۴) مدت زمان لازم جهت اصلاح تراکنش‌ها (در صورت نیاز)، ۷۲ ساعت (معادل سه روز کاری) می‌باشد.
 - ۵) با توجه به اینکه صدور اوراق گام تجمیعی به‌زای خریدهای انجام گرفته صرفاً به‌صورت ورقه‌های یک میلیون ریالی می‌باشد، بانک و پذیرنده در خصوص نحوه تسویه رقم کمتر از یک میلیون ریال از جمع مبلغ صورتحساب ارائه شده در هر مقطع زمانی توافق نمایند.
 - ۶) با توجه به اینکه فرآیند تسویه تراکنش‌های خرید با استفاده از کارت‌های صادر شده برای این طرح در چرخه پایا شاپرکی متفاوت از رویه فعلی شبکه پرداخت کشور می‌باشد، لذا، مبلغی بابت تراکنش‌های مذکور به حساب پذیرنده واریز نخواهد شد و مسئولیت تسویه مبالغ تراکنش‌های خرید با استفاده از کارت‌های صادر شده برای این طرح با پذیرنده بر عهده بانک صادرکننده کارت می‌باشد و بانک مرکزی، شرکت شاپرک و شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت، مسئولیت و تعهدی نسبت به نحوه تسویه اعتبار بانک صادرکننده کارت با پذیرنده ندارند. همچنین بررسی و رفع مغایرت‌های احتمالی صرفاً بر عهده طرفین تفاهم‌نامه است و نسبت به اشخاص ثالث اعم از شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت و شرکت شاپرک قابل استناد نیست.
 - ۷) پذیرنده مجاز به فروش کالاهای غیرقانونی و دارایی‌های مالی و دارایی‌های سرمایه‌ای از جمله ارز، طلا، سکه و ... از طریق کارت رفاهی متصل به اوراق گام نیست.
- لازم به ذکر است که بانک‌ها علاوه بر موارد فوق‌الذکر می‌توانند در راستای مدیریت ریسک‌های مترتب بر موضوع و استفاده حداکثری از ابزار یاد شده ضمن رعایت حقوق خریداران و پذیرندگان نسبت به پیش‌بینی و قید سایر موارد مرتبط در تفاهم‌نامه مذکور اقدام نمایند.

۹- جمع‌بندی

با توجه به شرایط اقتصادی حاضر و کاهش قدرت خرید خانوارها، تسهیل تامین مالی خانوارها همواره یکی از دغدغه‌های نظام بانکی بوده است. لیکن چالش‌هایی از جمله محدودیت منابع بانکی و عدم توانایی خانوار برای پرداخت سود تسهیلات در این مسیر پیشروی نظام بانکی است. به عبارتی، همواره تامین مالی خرد با نرخ پایین تامین مالی دغدغه خانوارها و سیاستگذاران بوده است.

پس از تجربه کارت اعتباری مرابحه، بانک مرکزی در راستای تامین مالی خرد و خانوارها، در راهکاری خلاقانه در چارچوب توسعه ابزارهای تامین مالی زنجیره تولید، ابزار «کارت رفاهی متصل به اوراق گام» را طراحی نمود تا تامین مالی خانوار به همراه تامین مالی بخش تولید به صورت یکپارچه در قالب تامین مالی زنجیره تولید صورت گیرد. لذا، کارت رفاهی متصل به اوراق گام یک ابزار مالی کارآمد و نوین است که با هدف تأمین نیازهای ضروری خانوارها و حمایت از تولید داخلی طراحی شده است. این کارت به خانوارها امکان می‌دهد تا بدون نیاز به پرداخت نقدی فوری، کالاهای اساسی خود را تهیه کرده و هزینه آن را به صورت اقساطی پرداخت نمایند. همچنین، پذیرندگان کالا (فروشنندگان) می‌توانند از طریق دریافت اوراق گام تضمین شده از بانک، با توجه به امکان انتقال اعتبار در زنجیره و همچنین تنزیل اوراق گام، نقدینگی موردنیاز خود را تأمین کرده و از بهبود گردش مالی و رونق اقتصادی بهره‌مند شوند. این ابزار مالی که با نرخ کارمزد حداکثر ۵/۲۵ درصد طراحی شده که باعث افزایش قدرت خرید خانوارها می‌شود.

کارت رفاهی متصل به اوراق گام علاوه بر تأمین مالی خرید کالاهای اساسی، می‌تواند در حوزه‌های دیگر مانند تعمیرات مسکن، خرید کالای شخصی، خرید خودروی شخصی، قرض‌الحسنه ازدواج و سایر وام‌های ضروری نیز به کار گرفته شود. همچنین، این ابزار می‌تواند به‌عنوان جایگزین مناسب برای کارت‌های اعتباری مرسوم به‌منظور خرید کالاهای اساسی استفاده گردد.

در نهایت، استفاده بهینه از این کارت و پایبندی به شرایط و مقررات آن، می‌تواند ضمن بهبود قدرت خرید خانوارها، موجب تقویت تولید داخلی، ایجاد اشتغال و پایداری مالی در کشور گردد. اجرای صحیح این ابزار نیازمند همکاری نزدیک میان بانک‌ها، پذیرندگان و خانوارها بوده و آگاهی از نحوه بهره‌برداری صحیح، برای دستیابی به اهداف اقتصادی و اجتماعی این طرح ضروری است.

گروه مطالعات و طراحی - اسفند ۱۴۰۳